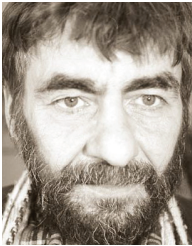


KJAK

Tað stóra mennandi samhaldsfasta takið um suðurleiðina



Hanus Vang
Verkfrøðingur

Hetta uppskot snýr seg um tunnil til Suðuroyar, har allar oyggjar á leiðini verða knýttar uppí.

Tað hugskotið er í sjálvum sær ikki nýtt, men verður hann gjørdur, sum her er hugsað, so eru fleiri slóð-brótandi nýggjar hugsanir frammi í verkætlanini. Hugsanin er at norðurendin verður havnarmegin Velbastaðháls, og so verður farið niður á neyðugt dýpi sambart komandi seismiskum kann-ingum.

Tað dýpi er kanska eini 120 metrar undir o. Síðani verða Hestur, Sandoy, Skúgví og møguliga Stóra Dímun knýttar í tunnilin á tann hátt at borað verður frá

høvuðstunnnlinum og upp á hesar oyggjar.

Soleiðis verður Suðurleiðin tryggari, tí ikki verður so ovurhonds langt ímillum rýmingarleiðir, eins og ódýrari luftskifti fæst.

Trygdarkrøvini eru jú samsvarandi tunnilslongd. Suðurendin verður norðanfyrí Sandvík, soleiðis at sleppast kann undan at fara niðurum næst niðastu basaltfláir.

At gera ætlanina soleiðis kemur at spara væl av brennievni, tí ferðslan ikki skal so ofta upp.

Tá fleiri oyggjar sum ikki hava rottur, fáa fast samband, verður neyðugt at rottutryggja tunnlarnar. Tað kann helst gerast við eini jarnfóðring við nakað væl av el-streymi í.

Ofta hoyrist um høgan rakstrarkostnað fyri undirsjóvartunnlar, tí dýrt er at pumpa lekavatnið upp. Man ikki vera møguligt at seta harðari krøv til betongtetting, soleiðis at lekarnir vera færri og smærri? Tað er eitt sindur løgið at vit vilja fylgja nøkrum hørðum

norskum vegareglum um tunnlar, sum teir ikki fylgja sjálvir.

Tí er roknað við her at oyggjaíbindingar kunnu vera 80 promillur, ella 8 sentimetrar fyri meturin. Tað er tað strembað verður eftir í landsvegakervinum.

Í norskum vegareglum plagdi at standa: ”Der kompenseres i kravene for dyrt terræng”.

Sjálvandi eiga trygdarrúm við O2-útgerð at gerast á leiðini.

BAKSTØÐ

Tey flestu trúgva at vit eina ferð fara at fáa fast samband til Suðuroyar, sjálvt um vit hoyra mest um Skálafjarðartunnil og Sandoyarleiðina nú í tíðini.

Longu nú hoyrist um møguleikan at gera ferjuhavn á Sandi og í Hvalba, tá Sandoyartunnilin er veruleiki.

Tá tað er framt verður helst farið undir Suðuroyartunnil, eins og tunnil til Sandoyar reiðiliga kom fram, stutt aftaná at betraða ferjusambandið um Gomlu-rætt var komið.

Soleiðis er eyðsæð, at tør-vur er á eini skilagóðari fram-tíðarætlan, sum kann lagast til figgjarorku samfelagssins, og sum samanborin við ferjusamband verður lønandi.

Sjálvandi kann hetta eisini gerast heilt skjótt um figgjarorka verður tøk til at byrja arbeiði fleiri staðni í senn.

Um ikki so mong ár, verður tørvur á nýggjari Suðuroyarferju, sum helst fer at kosta eina miljard ella hálva aðru..

Eisini eigur at hugsast um ár-liga ferjukostnaðin, sum ikki er so lágur.

Vit vita at land okkara ikki er stórt, og tí eiga vit at skapa møguleikar fyri at alt landið verður brúkt til lítar, og at samferðsluframbrot eiga at vera samhaldsføst.

Meðan stóra mennandi ætlanin um SUÐURLEIÐINA verður gjørd, eiga gomlu tunlarnir í Suðuroy at dýpast (fáast hægri) og breiðkast, spakuliga og ódýrari enn at gera nýggjar tunlar.

Tilfarið úr tunnlunum eigur at verða brúkt til útbyggingar, so sum vegir, havnaløg, útstykkingar og

annað, soleiðis at spart verður um mongu misháttu grótbrotini.

SAMFERÐLUVÍÐJÓNIR

Heldur enn Skálafjarðartunnil er vert at viðgera uppskoti hjá Frank Hansen, verkfrøðingi, um Norðurleiðina í álvara.

Møguleikin at gera Svínoyartunnil eigur eisini at viðgerast. Svínoy er ein stór og góð oyggj við nógvum góðum lendi, serliga um hesin tunnil fær ein teym suður í Havn, har sera vítt og gott lendi er móti vesturskininum.

Er tunnil til Svínoyar er stutt og lætt at halda áfram til Fugloyar ígjøgnum Fugloyarsyllina.

Hugsa vit um hvussu nógv ”ringvegurin til Viðareiðis” kostar, 3/4 miljón fyri íbúgvan á Viðareiði, so hevði samsvarandi prísur fyri Suðurleiðina verið einar 5 millliardir, men fer helst at kosta eina helvt av hesi upphædd.

Samtykkir Løgtingið tað Landsstýri ætlar, so verður eingin Suðurleið fyrr enn um

kanska eini 50 til 60 ár, ella eini 20 ár aftaná at landið fær Skálafjarðartunnilin. Hesin hevur tá kostað Føroyum væl av milliardum umframt kostnað fyri nýggjan Smyril og Teista. Ikki er at gloyma 80 miljónir í árligum rakstri.

EIN VÓN

Um Føroya Løgting fyri eina ferðs skyld fer at arbeiða skilagott, so makta Føroyar at fremja hesa samhaldsføstu ferðsluviðsjón, - at fáa samband í Føroyum -.

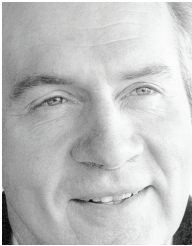
Samtykkir Løgtingið, (Blinda liðið), tað Landsstýri ætlar, -enntá við bindi fyri eyguni -, ja so avansera vit frá at vera ein bananrepublikk við sera avmarkaðum demokratii til at gerast ein reindyrkað CIP-koloni.

Tað er kollvelting ímóti øllum demokratiskum grundreglum.

Tá verður tíðin enn og búnari til mótkollvelting, frælsi og demokrati í Føroyum!

PS: Sipað verður til yrkingina ”Tað blindaliðið” hjá Kristiani Matras.

Tunnilsmálið til endaliga avgerð



Ólavur Hátún

Størsta verkætlan í Føroyum nakrantíð skal nú til endaliga viðgerð og avgerð. Tí er nú umráðandi, at øll sjónarmið koma greidliga til sjóndar.

Tað kann kanska tykjast løgið, at leikmaður sum undirritaði ger um seg í hesum, serliga tá hugsað verður um, at hann komin væl til aldurs neyván sjálvur fer at uppliva so nógv av endaligu úrslitunum. Tó man tað vera av týðningi, at einhvør áhugaður leggur sítt til.

At samferðslukervið er av ovurstórum týðningi í oyggja- og fjallalandi sum okkara er eyðsæð. Tað ræður tó um, at framferðin er skynsom og rættartrygg. Um hetta seinna hava navnframir advokatar alment borið fram

í fjølmiðlum, at hetta grundarlag ikki er lagi. Tí má tað í rættarsamfelag sum okkara vera eitt krav, at hetta verður eftirkannað, áðrenn tikið verður samanum.

Ivi kann vera, um vit í figgjarligari trongdartíð sum í teirri verandi yvirhøvur skulu hugsa um stórætlanir sum hesar tunnilsgerðir. Tó man meirilutasemja bæði politiskt og millum fólk vera, at smidligari ferðarsamband millum bústaðarøkini er av vitalum týðningi fyri samfelagsmenningina. Ósemja er tó um, hvar vit skulu leggja fyri, og so hetta, um uppgávan skal vera almenn, ella um hon skal latast privatum at umsita.

Mær er ongin ivi um, at tað fyri okkara fámenta fólk leikar mest á at fáa veitt stytstu leið millum høvuðsstaðin og fjølmentu býrnar og bygdirnar fyri norðan, so at eitt vælskipað miðstaðarøki kann gerast ein veruligur kraftardepil, sum strálar lívgandi út í hvønn krók í landinum.

Viðvíkjandi hvør ið skal

fremja uppgávuna dugi eg illa at skilja, at meirilutin í politisku samgonguni hevur bitið seg so fastan í, at ognar- og ræðisrætturin yvir hesari aðalæðr í okkara samferðsluleið skal latast privatum útlendingum upp í hendur. ”Tað verður skjótari at fáa verkætlanina framda, um privatir fáa uppgávuna, og sleppa teir ikki framat, verður onki av nøkrum”, verður sagt. Hasin pástandur er á ongan hátt undirbygdur. Var einari fyrrverandi samgongu lív lagað, hevði Skálfjarðartunnilin longu verið væl á veg, og í nýggjari tíð hevur okkara fremsti stovnur á økinum Landsverk givið til kennar, at hann bæði bíligari og betur kann átaka sær at skipa fyri hesari uppgávu, ið hann er sum skaptur til. At landsstýrismaðurin í innlendismálum og Føroya løgmaður í almennum orðingum vilja undirkenna hendan okkara fremsta førleikastovn á økinum, tí hann ikki stuðlar upp undir teirra ætlan, er lítið hugaligt dømi um háttalagið

í okkara ovastu politisku umsiting.

“Ongum nýtist at koyra ígjøgnum!”

Nøkur verulig grundgeving fyri, at tunnilig endiliga skal vera privatur, hevur ikki verið at sæð. Hinvegin hava løgnar orðingar verið at hoyra – eitt nú hetta, at um tunnilsgjaldið uttan hámarksprís verður so høgt, at fólk fara at aftra seg fyri at koyra ígjøgnum, so sakar tað onki, tí tey kunnu bara leggja gomlu leiðina norður um Streym (“Ongum føroyingi nýtist at koyra ígjøgnum”, endurtók Kári P. Højgaard í einari sjónvarpssending, og hetta hevur eisini ljóðað frá øðrum). Álvaratos, ætla tit, at fleirtalsmilliardir skulu leggjast í eina verkætlan, sum bert tey færru fara at havar ráð at gera sær gagn av?

Skilamenn innan samgonguna hava nú gjørt vart við, at gongdin í tunnlamálinum ber á skeiva leið. Men nú er tað hent, at rossahandil hevur tikið seg upp í málinum: tingmenn úr

Sandoynni lata seg lokka av gloypibita, so at teir uttan atlit til flokksstøðu vilja stuðla framferðini hjá samgongumeirilutanum, fáa teir bara tilsøgn um Sandoyartunnil beinanvegin. Av løgna fyrirbrigdinum í føroyskum landspolitikki Gerhardi Lognberg kunnu vit vænta okkum hvat sum helst, men at tú, Páll á Reynatúgvu, nú bitur høvdið av allari skomm og letur hugsjónir falla, tað er átaluvvert. Tú fremur onki tjóðveldi í Føroyum við slíkum hugburði!

Sjálvandi ynskja øll sandoyingum bestu sømdir, og alt landið vinnur eisini við, at tað verður koyrandi suður á ta eiggiligu Sandoyinna. Men vit kunnu ikki siggja burtur frá, at samfelagið við Gomlurætt og havnarábótum í Skopun hevur lagt hundraðtals milliónir í ferðarsambandið tann vegin, og at Sandoyggjin við sínum 11 – ellivu – bilferjuferðum um fjørðin um samdøgrið als ikki er ringast fyri millum oyggjar. Nú at tøma landskassan,

frameftir binda hann til milliardailøgu í ta einu tunnilsgerðina og soleiðis forða fyri menningini á so mongum øðrum treingjandi samfelagsøkjum, tað er skilaleyst.

Men Sandoyartunnilin má og skal koma. Hann má tó inn í eina samhaldsfasta heildarskipan fyri alt landið, sum figgjarliga í stóran mun hvílir í sær sjálvum, soleiðis sum tað áður hevur verið víst á.